



T.B.M.M.
BARIŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 644
Tarih: 12-04-2000

10/747

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Okullarda yaşandığı iddia edilen fiziksel ve psikolojik istismarın araştırılması, öğretmenlerin dayığa yönelim nedenlerinin tespit edilmesi, söz konusu fiziksel istismarın dışında kullanılan diğer psikolojik baskı ve istismarın neler olduğunun ortaya çıkarılarak, ilişkin tutumların öğrencinin zeka gelişimi, derslerdeki ve sınavlardaki başarısı, anlama yeteneği, iletişim kurma yeteneği, zihinsel dünyaları üzerinde yarattığı olumsuz etkilerin bütün boyutları ile araştırılarak, alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

10/747-22232/46116

1-FATMA KURTULAN	VAN
2-SELAHATTİN DEMİRTAŞ	DİYARBAKIR
3-GÜLTAN KIŞANAK	DİYARBAKIR
4-AYLA AKAT ATA	BATMAN
5-BENGİ YILDIZ	BATMAN
6-AKIN BİRDAL	DİYARBAKIR
7-EMİNE AYNA	MARDİN
8-HASİP KAPLAN	ŞIRNAK
9-HAMİT GEYLANİ	HAKKARİ
10-İBRAHİM BİNİCİ	ŞANLIURFA
11-M. NURİ YAMAN	MUŞ
12-MEHMET NEZİR KARABAŞ	BİTLİS
13-MEHMET UFUK URAS	İSTANBUL
14-OSMAN ÖZÇELİK	SİİRT
15-ÖZDAL ÜÇER	VAN
16-PERVİN BULDAN	İĞDIR
17-SEBAHAT TUNCEL	İSTANBUL
18-SEVAHİR BAYINDIR	ŞIRNAK
19-SİRRI SAKIK	MUŞ
20-ŞERAFETTİN HALİS	TUNCELİ

GEREKÇE

Öğrencilere sorumluluk kazandırma sürecinde önemli rolü olan öğretmenlerin, iç denetim geliştirmeleri aşamasında öğrencilerine rehberlik etmeleri son derece önemlidir. Öğrencileri hayata hazırlarken, kendi ayakları üzerinde durabilen, özgüveni yüksek, topluma ve kendine karşı görev ve sorumluluklarının bilincinde ve iç denetimli bir disiplin anlayışı geliştirmelerinde önemli role sahip olan öğretmenlerin bu doğrultuda bilinçlendirilmesi önem taşımaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin öğrencilerde sorumluluk anlayışı geliştirmedeki tutumlarını gözden geçirmelerinin sağlanması gerekmektedir.

Araştırmalara göre, çocukların davranışları daima kestirilebilir değildir. Çocuklar, aile, okul ve toplumdaki değişimden etkilenebilirler. Hatta sorumlu öğrenciler bile bazen sorumsuzca davranabilirler. Öğretmenler sorumlu davranışları çocuklara başarılı bir şekilde model olarak göstermekle sorumludurlar. Eğer öğretmen beklentileri gerçekçi olmaktan uzak ya da yetersiz tanımlanmışsa ve sorumlu davranış için gerçekçi hedefler koymada başarısız olunmuşsa, çocuklar akademik ve davranışsal açıdan zarar görebilirler.

Toplumsal bir sorun olan fiziksel istismar, yakın zamana kadar bile okullarda meşru görülürken, son zamanlarda öğrencilerin hayatında yarattığı olumsuz etkilerinin açık şekilde gözlenebilir olması, motive eden bir güç olarak kabul ettirilen fiziksel şiddetin ve diğer ceza yöntemlerinin, öğrencinin hayatında büyük olumsuzluklar yarattığı hatta kendisine zarar vermesine neden olacak kadar ciddi bir sorun olduğu anlaşılmıştır.

Fiziksel istismarı kapsayan olaylar tokat atma, yumruk atma, itip-kakma, sarsma ve çimdikleme olabildiği gibi kimi zaman her hangi bir materyalle de (kemer, kayış, sopa, ev eşyası) gerçekleşebilmektedir. Uygulama şekline göre yaralanmalar çocuğu kimi zaman hastanelik ederken, çokça başvuru alan cezalandırıcı yöntemlerle beraber özgüven kaybına yol açarak çocuğun okuldan ve çevresinden nefret etmesine neden olabilmektedir. Örneklerini çok açık olarak gördüğümüz ülkemizde, öğrencilik hayatında dayak atılmayan öğrenci bulma ihtimali zor olduğu oranda, fiziksel şiddet ve cezalandırıcı yöntemler uygulamayan öğretmen bulmak da o derece zordur.

2004 yılında Edirne’de yapılan bir araştırmada, öğretmenlerin dayığa yönelim nedenleri, şu şekilde verilmektedir. Araştırmaya göre öncelikle derste arkadaşlarını rahatsız eden öğrencinin öğretmeni en çok rahatsız eden durum olup, şiddete yönelmesi için yeterli görülmektedir. Öğrencinin saygısız tavır ve tutumları öğretmenler için şiddet uygulama sebebi olurken aynı zamanda öğretmenin bu davranışı öğrenciye, kendisine saygısızlık yapıldığı zaman göstereceği davranış biçimini öğretmektedir. Yine aynı şekilde okul materyallerine zarar veren öğrenciye araştırmalara göre öğretmeni tarafından fiziksel şiddet uygulanarak bir çeşit zarara uğratılmaktadır. Derse dikkatini veremeyen öğrencinin, ilgi ve isteklerinin çekememesi bir suç olarak görülüp, dayakla cezalandırıldığı görülmüştür. Öğretmenin okul dışında yaşadığı problemler öğretmeni sınıf içinde şiddete yönelmesine sebep olmaktadır. Bu durum savunma mekanizmalarından yön değiştirmeyi işaret etmektedir.

Araştırmalar ğretmenlerin şiddete yönelim nedenlerini bu şekilde verse de belirtilen noktaların dışında da sebepler bulunmaktadır. Anlama zorluğu çeken, ödevini yapmayan, sorulan soruya doğru cevap vermeyen, okula geç kalan ğrenci öğretmenin fiziksel şiddetine maruz kalmaktadır. Okullarda yaşana fiziksel ve psikolojik istismar bütün bölgelerde yaşanan bir olgu olmasıyla beraber kırsal yerlerde daha fazla yaşanmaktadır. Anadili Kürtçe olan, Türkçe konuşmakta zorlanan çocuklara fiziksel şiddet uygulanabilmektedir. Ulaşım imkanlarının bulunmadığı yerlerde bir köyden başka bir köye yürüyerek giden ğrenci geç kaldığı taktirde öğretmeninden fiziksel şiddet görebilmektedir.

ğretmeninden dayak yediği için hastanelik olan onlarca ğrenci bulunmaktadır. Van'ın Saray İlçesi'ne bağlı renbur Köyü Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda iddialara göre arkadaşı ile şakalaştığı için bir ğrenci ğretmeni tarafından darp edilerek burnu kırılmıştır. Uşak'ın Eşme ilçesinde Yatılı Bölge İlköğretim Okulu'nda (YİBO) okuyan 10 yaşındaki Umut Balık'ın öğretmenleri tarafından dövüldüğü için okuldan kaçtığı ne sürülmüş ve günler sonra okulun yakınında l olarak bulunmuştur.

Araştırmalar, ğrencilerin sorumluluklarının aksatılmasını önlemede, öğretmenlerin çoğunlukla kullandıkları yöntemlerin, beklentileri iletme temelli ve ödül-ceza temelli olduğunu, en az kullanılan yöntemlerin ise "eğitsel temelli" olduğunu göstermektedir. Bu hususların dikkate alınarak okullarda yaşanan her türlü istismarın bir an önce araştırılarak önlem alınması yönünde bir meclis araştırma komisyonu kurulması gerekmektedir.